

8.1

a) $\sqrt{36} = 6$, koska $6 \geq 0$ ja $6^2 = 36$.

b) $\sqrt{11}$

Koska $3^2 = 9$ ja $4^2 = 16$, niin $\sqrt{11}$ on lukujen 3 ja 4 välissä oleva irrationaaliluku.

c) Koska $12 \geq 0$ ja $12^2 = 144$, niin $\sqrt{144} = 12$ ja tämän vastaluku $-\sqrt{144} = -12$.

d) $\sqrt{-1}$ ei ole määritelty, koska $-1 < 0$.

Vastaus

a) $\sqrt{36} = 6$

b) $\sqrt{11}$

c) $-\sqrt{144} = -12$

d) $\sqrt{-1}$, ei määritelty

8.2

a) $\sqrt{9} = 3$, koska $3 \geq 0$ ja $3^2 = 9$.

b) $\sqrt{1} = 1$, koska $1 \geq 0$ ja $1^2 = 1$.

c) $\sqrt{0} = 0$, koska $0 \geq 0$ ja $0^2 = 0$.

d) $\sqrt{100} = 10$, koska $10 \geq 0$ ja $10^2 = 100$.

Vastaus

a) 3

b) 1

c) 0

d) 10

8.3

a) $\sqrt{25} = 5$, koska $5 \geq 0$ ja $5^2 = 25$. Siis $-\sqrt{25} = -5$.

b) $\sqrt{-25}$ ei ole määritelty, koska $-25 < 0$.

c) $\sqrt{16} = 4$, koska $4 \geq 0$ ja $4^2 = 16$. Siis $12 - \sqrt{16} = 12 - 4 = 8$.

Vastaus

a) -5

b) ei määritelty

c) 8

8.4

$$\begin{aligned}\text{a)} \quad & \sqrt{100-36} \\ & = \sqrt{64} \\ & = 8\end{aligned}$$

Lasketaan ensin erotus.

$$\begin{aligned}\text{b)} \quad & \sqrt{100} - \sqrt{36} \\ & = 10 - 6 \\ & = 4\end{aligned}$$

Lasketaan ensin juuret.

$$\begin{aligned}\text{c)} \quad & (\sqrt{19})^2 \\ & = 19\end{aligned}$$

$$(\sqrt{a})^2 = a$$

$$\begin{aligned}\text{d)} \quad & (-\sqrt{49})^2 \\ & = (-7)^2 \\ & = 49\end{aligned}$$

$$\sqrt{49} = 7$$

Tapa 2:

$$\begin{aligned}& (-\sqrt{49})^2 \\ & = (\sqrt{49})^2 \\ & = 49\end{aligned}$$

$$(-a)^2 = (a)^2$$

$$(\sqrt{a})^2 = a$$

Vastaus

- a) 8
- b) 4
- c) 19
- d) 49

8.5

a) $\sqrt{9+16} = \sqrt{25} = 5$

b) $\sqrt{9} + \sqrt{16} = 3 + 4 = 7$

c) $\sqrt{4 \cdot 9} = \sqrt{36} = 6$

d) $\sqrt{4} \cdot \sqrt{9} = 2 \cdot 3 = 6$

Vastaus

a) $\sqrt{9+16} = 5$

b) $\sqrt{9} + \sqrt{16} = 7$

c) $\sqrt{4 \cdot 9} = 6$

d) $\sqrt{4} \cdot \sqrt{9} = 6$

8.6

a) $x^2 = 25$ Yhtälön ratkaisuna ovat luvun 25
neliöjuuri ja sen vastaluku.
 $x = \sqrt{25} = 5$ tai $x = -\sqrt{25} = -5$

b) $\underbrace{x^2}_{\geq 0} = \underbrace{-9}_{< 0}$ Yhtälö on epätosi eli sillä ei ole ratkaisuja.

c) $2x^2 = 8$ |:2   Ratkaistaan ensin x^2 .
 $x^2 = 4$ Yhtälön ratkaisuna ovat luvun 4 neliöjuuri
ja sen vastaluku.
 $x = \sqrt{4} = 2$ tai $x = -\sqrt{4} = -2$

d) $4x^2 - 36 = 0$ |+36   Ratkaistaan ensin x^2 .
 $4x^2 = 36$ |:4
 $x^2 = 9$ Yhtälön ratkaisuna ovat luvun 9 neliöjuuri
ja sen vastaluku.
 $x = \sqrt{9} = 3$ tai $x = -\sqrt{9} = -3$

Vastaus

a) $x = -5$ tai $x = 5$

b) ei ratkaisuja

c) $x = -2$ tai $x = 2$

d) $x = -3$ tai $x = 3$

8.7

a) $x^2 = 1$

$$x = \sqrt{1} = 1 \quad \text{tai} \quad x = -\sqrt{1} = -1$$

b) $x^2 = 0$

$$x = \sqrt{0} = 0 \quad \text{tai} \quad x = -\sqrt{0} = -0 = 0$$

$$x = 0$$

c) $x^2 + 4 = 0$ $|-4$

$$\underbrace{x^2}_{\geq 0} = \underbrace{-4}_{< 0}$$

epätosi

Yhtälöllä ei ole ratkaisuja.

d) $x^2 + 9 = 25$ $|-9$

$$x^2 = 25 - 9$$

$$x^2 = 16$$

$$x = \sqrt{16} = 4 \quad \text{tai} \quad x = -\sqrt{16} = -4$$

Vastaus

a) $x = -1$ tai $x = 1$

b) $x = 0$

c) ei ratkaisuja

d) $x = -4$ tai $x = 4$

8.8

Merkitään kuution särmän pituutta kirjaimella x . Kuution pinta muodostuu kuudesta samanlaisesta neliöstä, joten kuution pinta-ala on $6x^2$.

Muodostetaan yhtälö ja ratkaistaan x .

a) $6x^2 = 96$ [Ratkaistaan CAS-laskimella.](#)

$$x = -4 \text{ tai } x = 4$$

Särmän pituus on positiivinen luku, joten $x = 4$.

Kuution särmän pituus on 4 cm.

b) $6x^2 = 35$ [Ratkaistaan CAS-laskimella.](#)

$$x = -7,637... \text{ tai } x = 7,637...$$

Särmän pituus on positiivinen luku, joten $x = 7,637... \approx 7,6$.

Kuution särmän pituus on noin 7,6 m.

Vastaus

a) 4 cm

b) 7,6 m

8.9

Merkitään neliön sivun pituutta kirjaimella x . Neliön pinta-ala on x^2 .

Muodostetaan yhtälö ja ratkaistaan x .

$$x^2 = 338\,424$$

$$x = -581,74\dots \text{ tai } x = 581,74\dots$$

Sivun pituus on positiivinen luku, joten $x \approx 582$ km.

Neliön sivun pituus on 582 km.

Vastaus

582 km

8.10

Lasketaan laskimella kohtien a, b c ja d neliöjuurten arvot ja verrataan saatuja tuloksia kohdissa 1, 2, 3 ja 4 annettuihin juuren arvoihin.

a) $\sqrt{72} = 6\sqrt{2}$ (kohta 3)

b) $\sqrt{\frac{8}{12}} = \frac{\sqrt{6}}{3}$ (kohta 1)

c) $\sqrt{\frac{81}{27}} = \sqrt{3}$ (kohta 4)

d) $\sqrt{63} = 3\sqrt{7}$ (kohta 2)

Vastaus

- a) 3
- b) 1
- c) 4
- d) 2

Lisätieto

Pitkän matematiikan opinnoissa juuret opitaan sieventämään neliöjuuren laskusääntöjen avulla seuraavasti.

$$\text{a) } \sqrt{72} = \sqrt{36 \cdot 2} = \sqrt{36} \cdot \sqrt{2} = 6\sqrt{2}$$

$$\text{b) } \sqrt{\frac{8}{12}} = \sqrt{\frac{2}{3}} = \frac{\sqrt{2}}{\sqrt{3}} = \frac{\sqrt{3}\sqrt{2}}{(\sqrt{3})^2} = \frac{\sqrt{3 \cdot 2}}{3} = \frac{\sqrt{6}}{3}$$

$$\text{c) } \sqrt{\frac{81}{27}} = \sqrt{\frac{3}{1}} = \sqrt{3}$$

$$\text{d) } \sqrt{63} = \sqrt{9 \cdot 7} = \sqrt{9} \sqrt{7} = 3\sqrt{7}$$

8.11

a) $\sqrt{15} = 3,8729... \approx 3,87$

b) $3 + \sqrt{12} = 6,4641... \approx 6,46$

c) $\sqrt{5} + \sqrt{8} = 5,0644... \approx 5,06$

d) $\sqrt{5+8} = 3,6055... \approx 3,61$

Vastaus

a) 3,87

b) 6,46

c) 5,06

d) 3,61

8.12

Merkitään aitauksen sivun pituutta kirjaimella x . Aitauksen pinta-ala on tällöin x^2 . Muodostetaan yhtälö ja ratkaistaan x .

$$x^2 = 29$$

$$x = -5,3851\dots \text{ tai } x = 5,3851\dots$$

Sivun pituus on positiivinen luku, joten $x = 5,3851\dots$ m.

Verkkoaitaa tarvitaan neliön kaikille neljälle sivulle, joten verkkoaidan pituus on

$$4x = 4 \cdot 5,3851\dots \text{ m} = 21,5406\dots \text{ m} \approx 21,5 \text{ m} .$$

Verkkoaitaa tarvitaan 21,5 metriä.

Vastaus

21,5 m

8.13

- a) Merkitään sokerilain säätämivuotta kirjaimella x . Muodostetaan yhtälö ja ratkaistaan x .

$$\sqrt{x} = 42$$

$$x = 42^2 = 1764$$

Sokerilaki säädettiin vuonna 1764.

- b) Merkitään kirjaimella x vuotta, jolloin käytiin Dunbarin taistelu. Muodostetaan yhtälö ja ratkaistaan x .

$$\sqrt{\sqrt{x}} = 6$$

$$\sqrt{x} = 6^2$$

$$x = (6^2)^2 = 36^2 = 1296$$

Dunbarin taistelu käytiin vuonna 1296.

Vastaus

a) 1764

b) 1296

8.14

a) $\sqrt{4+9+36} = \sqrt{49} = 7$

b) $\sqrt{4} + \sqrt{9} + \sqrt{36} = 2 + 3 + 6 = 11$

c) $\sqrt{9 \cdot 16} = \sqrt{144} = 12$

d) $\sqrt{9} \cdot \sqrt{16} = 3 \cdot 4 = 12$

Vastaus

a) $\sqrt{4+9+36} = 7$

b) $\sqrt{4} + \sqrt{9} + \sqrt{36} = 11$

c) $\sqrt{9 \cdot 16} = 12$

d) $\sqrt{9} \cdot \sqrt{16} = 12$

8.15

a) $x^2 = 49$

$$x = \sqrt{49} = 7 \quad \text{tai} \quad x = -\sqrt{49} = -7$$

b) $5x^2 = 125$ $| :5$

$$x^2 = 25$$

$$x = \sqrt{25} = 5 \quad \text{tai} \quad x = -\sqrt{25} = -5$$

c) $3x^2 + 12 = 0$ $| -12$

$$3x^2 = -12 \quad | :3$$

$$\underbrace{x^2}_{\geq 0} = \underbrace{-4}_{< 0}$$

epätosi

Yhtälöllä ei ole ratkaisuja.

d) $2x^2 - 1 = 9$ $| +1$

$$2x^2 = 10 \quad | :2$$

$$x^2 = 5$$

$$x = \sqrt{5} \quad \text{tai} \quad x = -\sqrt{5}$$

Vastaus

a) $x = -7$ tai $x = 7$

b) $x = -5$ tai $x = 5$

c) ei ratkaisuja

d) $x = \sqrt{5}$ tai $x = -\sqrt{5}$

8.16

Merkitään ympyrän sädettä kirjaimella r . Muodostetaan yhtälö ja ratkaistaan r .

$$\pi r^2 = 263$$

$$r = -9,1496\dots \text{ tai } r = 9,1496\dots$$

Ympyrän säde on positiivinen luku, joten $r = 9,1496\dots$ m.

Ympyrän halkaisija on

$$2r = 2 \cdot 9,1496\dots \text{ m} = 18,2992\dots \text{ m} \approx 18,3 \text{ m}$$

Vastaus

18,3 m

8.17

Merkitään kysyttyä lukua kirjaimella x . Muodostetaan yhtälö ja ratkaistaan x .

a) $\sqrt{x} = 1$

$$x = 1^2 = 1$$

b) $\sqrt{x} = 9$

$$x = 9^2 = 81$$

c) Luku -6 ei kelpaa minkään luvun neliöjuuren arvoksi, koska $-6 < 0$.

d) $\sqrt{x} = 0$

$$x = 0^2 = 0$$

Vastaus

a) 1

b) 81

c) ei minkään

d) 0

8.18

$$\text{a) } (\sqrt{17})^2 = 17 \qquad (\sqrt{a})^2 = a$$

$$\begin{aligned} \text{b) } (-\sqrt{\pi})^2 & \qquad (-a)^2 = a^2 \\ & = (\sqrt{\pi})^2 \qquad (\sqrt{a})^2 = a \\ & = \pi \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{c) } (\sqrt{1+\sqrt{2}})^2 & \qquad (\sqrt{a})^2 = a \\ & = 1 + \sqrt{2} \end{aligned}$$

Vastaus

a) 17

b) π

c) $1 + \sqrt{2}$

8.19

$$\begin{aligned}\text{a)} \quad & 10 \cdot \sqrt{9} - 4 \cdot \sqrt{25} + \sqrt{100} \\ & = 10 \cdot 3 - 4 \cdot 5 + 10 \\ & = 30 - 20 + 10 \\ & = 20\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\text{b)} \quad & \sqrt{90 - 100 + 19} \\ & = \sqrt{-10 + 19} \\ & = \sqrt{9} \\ & = 3\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\text{c)} \quad & \sqrt{12^2 + 5^2} \\ & = \sqrt{144 + 25} \\ & = \sqrt{169} \\ & = 13\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\text{d)} \quad & (\sqrt{4} \sqrt{5})^2 = (2 \cdot \sqrt{5})^2 \\ & = 2\sqrt{5} \cdot 2\sqrt{5} = 2 \cdot 2 \cdot \sqrt{5} \cdot \sqrt{5} \\ & = 4 \cdot (\sqrt{5})^2 = 4 \cdot 5 \\ & = 20\end{aligned}$$

Vastaus

- a) 20
- b) 3
- c) 13
- d) 20

8.20

$$\text{a) } 7x^2 = 42 \quad | :7$$

$$x^2 = 6$$

$$x = \sqrt{6} \text{ tai } x = -\sqrt{6}$$

$$\text{b) } 100x^2 - 16 = 0 \quad | +16$$

$$100x^2 = 16 \quad | :100$$

$$x^2 = \frac{16}{100} \stackrel{(4)}{=} \frac{4}{25}$$

$$x = \sqrt{\frac{4}{25}} = \sqrt{\frac{2^2}{5^2}} = \sqrt{\left(\frac{2}{5}\right)^2} = \frac{2}{5} \text{ tai}$$

$$x = -\sqrt{\frac{4}{25}} = -\frac{2}{5}$$

$$\text{c) } 7 - 9x^2 = 8 \quad | -7$$

$$-9x^2 = 1 \quad | :(-9)$$

$$\underbrace{x^2}_{\geq 0} = -\underbrace{\frac{1}{9}}_{< 0}$$

epätosi

Yhtälöllä ei ole ratkaisuja

d) $2x(x+2) = 4x+4$

$$2x^2 + 4x = 4x + 4 \quad | -4x$$

$$2x^2 = 4 \quad | :2$$

$$x^2 = 2$$

$$x = \sqrt{2} \text{ tai } x = -\sqrt{2}$$

Vastaus

a) $x = -\sqrt{6}$ tai $x = \sqrt{6}$

b) $x = -\frac{2}{5}$ tai $x = \frac{2}{5}$

c) ei ratkaisuja

d) $x = -\sqrt{2}$ tai $x = \sqrt{2}$

8.21

Kaksi lukua ovat toistensa käänteislukuja, mikäli niiden tulo on 1.

Lasketaan annettujen lukujen tulo ja osoitetaan, että se on 1.

$$\frac{\sqrt{6}}{3} \cdot \frac{\sqrt{6}}{2} = \frac{\sqrt{6} \cdot \sqrt{6}}{2 \cdot 3} = \frac{(\sqrt{6})^2}{6} = \frac{6}{6} = 1 \quad \square$$

8.22

Koska $\sqrt{500} = 22,36\dots$ ja $\sqrt{700} = 26,45\dots$, niin lukujen 500 ja 700 väliltä löytyy luonnolliset luvut, joiden neliöjuuret ovat 23, 24, 25 ja 26.

Nämä luvut ovat

$$23^2 = 529$$

$$24^2 = 576$$

$$25^2 = 625 \text{ ja}$$

$$26^2 = 676.$$

Vastaus

529, 576, 625 ja 676

8.23

Ratkaistaan tehtävä kokeilemalla. Merkitään vuosilukua kirjaimella a ja vuosiluvun neliöjuuren arvoa kirjaimella b . Lukujen a ja b on oltava luonnollisia lukuja.

Neliöjuuren määritelmän mukaan

$$\sqrt{a} = b, \text{ kun } b \geq 0 \text{ ja } b^2 = a.$$

Netin keskustelupalstalla on ollut mahdollista keskustella 2000-luvulla. Koska $\sqrt{2000} = 44,7\dots$, niin tästä saadaan vihje, mitä lukuja kannattaa sijoittaa luvun b paikalle.

$$b^2 = a$$

$$43^2 = 1849$$

$$44^2 = 1936$$

$$45^2 = 2025$$

$$46^2 = 2116$$

Ainoa sopiva vuosiluku isoäidin isän syntymävuodeksi on 1936 ja isoäidin 60-vuotisjuhlavuodeksi 2025.

Isoäiti on siis syntynyt vuonna $2025 - 60 = 1965$ ja hänen isänsä vuonna 1936.

Vastaus

1965 ja 1936

8.24

Neliöjuuren määritelmän mukaan

$$\sqrt{a} = b, \text{ kun } 1) b \geq 0 \text{ ja } 2) b^2 = a.$$

a) On osoitettava, että $\sqrt{12} = 2\sqrt{3}$.

1) $2\sqrt{3} = 3,46\dots \geq 0$, joten luku $2\sqrt{3}$ kelpaa jonkin luvun neliöjuuren arvoksi.

$$2) (2\sqrt{3})^2 = 2^2 \cdot (\sqrt{3})^2 = 4 \cdot 3 = 12$$

Siis neliöjuuren määritelmän ehdot 1 ja 2 toteutuvat, joten väite $\sqrt{12} = 2\sqrt{3}$ on tosi.

b) On osoitettava, että $\sqrt{\frac{2}{3}} = \frac{\sqrt{6}}{3}$.

1) $\frac{\sqrt{6}}{3} = 0,816\dots \geq 0$, joten luku $\frac{\sqrt{6}}{3}$ kelpaa jonkin luvun neliöjuuren arvoksi.

$$2) \left(\frac{\sqrt{6}}{3}\right)^2 = \frac{(\sqrt{6})^2}{3^2} = \frac{6}{9} = \frac{2}{3}$$

Siis neliöjuuren määritelmän ehdot 1 ja 2 toteutuvat, joten väite $\sqrt{\frac{2}{3}} = \frac{\sqrt{6}}{3}$ on tosi. $\square$

8.25

a)

$$\sqrt{5}) \quad \frac{8}{2\sqrt{5}} = \frac{\sqrt{5} \cdot 8}{2 \cdot \sqrt{5} \cdot \sqrt{5}} = \frac{8\sqrt{5}}{2 \cdot (\sqrt{5})^2} = \frac{8\sqrt{5}^{(2)}}{2 \cdot 5} = \frac{4\sqrt{5}}{5}$$

b)

$$\sqrt{2}) \quad \frac{1}{\sqrt{2}} = \frac{\sqrt{2} \cdot 1}{\sqrt{2} \cdot \sqrt{2}} = \frac{\sqrt{2}}{(\sqrt{2})^2} = \frac{\sqrt{2}}{2}$$

c) $\sqrt{3}) \quad \frac{6}{\sqrt{3}} = \frac{\sqrt{3} \cdot 6}{\sqrt{3} \cdot \sqrt{3}} = \frac{6\sqrt{3}}{(\sqrt{3})^2} = \frac{6\sqrt{3}^{(3)}}{3} = 2\sqrt{3}$